

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä 1 (36)
9.2.2018
Taltionumero
550
Diaarinumerot
3286/1/16
3340/1/16

Asia Ympäristölupaa koskevat valitukset

Valittajat 1. Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry
2. Espoon Ampumaratayhdistys ry

Päätös, jota valitukset koskevat

Vaasan hallinto-oikeus 7.9.2016 nro 16/0175/2

Asian aikaisempi käsittely

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 9.6.2014 antamallaan, viraston ympäristölupavastuualueella tehdyllä päätöksellä nro 111/2014/1 tarkistanut Uudenmaan ympäristökeskuksen Espoon Ampumaratayhdistys ry:n Lahnuksen ampumaradan toiminnalle 27.12.2004 myöntämän ympäristöluvan nro YS 1558 lupamääräykset sellaisena kuin ne ovat Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä nro 06/0187/3, 6.7.2006 muutettuina ja myöntänyt toiminnan olennaiselle muuttamiselle hakemuksen osin hyläten ympäristöluvan Espoon kaupungin Lahnuksen kylään kiinteistöille Ylätalo (kiinteistötunnus 49-429-2-37) ja Karlberg (kiinteistötunnus 49-429-2-2).

Toiminta-ampumaratakokonaisuuden (practical) osalta hakemus on hylätty.

Tarkistetut ja muutetut lupamääräykset kuuluvat kokonaisuudessaan seuraavasti:

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

1. Ampumaradalla on seuraavat olemassa olevat radat: hirvirata (ampumaetäisyydet 75 m ja 100 m), yhdistetty haulikkorata (skeet ja trap) ja pienikaliiperisten aseiden rata (enintään .22 kaliiperin aseet, ampumaetäisyydet 25 m ja 50 m).

Olemassa olevan pienikaliiperisten aseiden radan ampumasuunta voidaan muuttaa hakemuksessa esitetysti (päätöksen liite 1).

2. Olemassa olevilla hirviradalla, haulikkoradalla ja pienikaliiperisten aseiden radalla ammuntaa voidaan jatkaa toistaiseksi. Haulikkoradan toimintaa voidaan kuitenkin jatkaa 30.9.2016 jälkeen vain, jos luvan haltija on luotettavin valvontaviranomaiselle toimitetuin meluselvityksin osoittanut, että haulikkoammunta ei ylitä jäljempänä annetun määräyksen 18 mukaisia meluraja-arvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa eikä lähimmän asuinkiinteistön (kiinteistötunnus 49-429-1-64, melumittauksessa 12.9.2013 käytetty mittauspaiikka nro 1) piha-alueella.

3. Ampumaradalla saa ampua lisäksi seuraavilla päätöksen liitteeseen 1 merkityillä uusilla perustettavilla radoilla: kiväärirata (ampumaetäisyys 100 m) ja pienoiskivääri- ja pienoispistoolirata (enintään .22 kaliiperin aseet, ampumaetäisyys vähintään 25 m).

4. Haulikkoradalla saa ampua enintään nykyinen laukausmäärä, noin 60 000 laukausta vuodessa. Käytettävien haulipatruunojen paino ei saa ylittää 24 g.

Hirviradalla ja perustettavalla uudella kivääriradalla saa ampua yhteensä enintään noin 15 000 laukausta vuodessa.

Ammuttujen laukausten määrästä radoittain on pidettävä kirjaa ja ne on raportoitava jäljempänä annetun määräyksen 30 mukaisesti.

5. Olemassa olevalla pienikaliiperisten aseiden radalla ja perustettavalla uudella pienoiskivääri- ja pienoispistooliradalla yleinen toiminta-aika on ma-pe klo 10–20 ja la klo 10–18 ympäri vuoden pois lukien heinäkuu.

Muutoin ampumatoiminnassa (hirvirata, uusi kiväärirata ja haulikkorata) on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Ratojen yleinen aukioloaika on vuosittain 1.5.–30.9 pois lukien heinäkuu.

Päivittäinen toiminta-aika hirviradalla ja uudella kivääriradalla on ma-pe klo 14–18 ja haulikkoradalla ma-pe klo 14–20 pois lukien yleiset juhlapäivät.

Elo- ja syyskuun lauantapäivinä hirviradalla, uudella kivääriradalla ja haulikkoradalla saa lisäksi järjestää metsästyslain (615/1993) tarkoittamia ammutakokeita ja kilpailuja klo 10–14. Muutoin radan käyttö lauantaisin on kielletty.

Kohdistusammunnat saa tehdä hirviradalla ja uudella kivääriradalla 1.10.–30.4. keskiviikkoisin ja torstaisin klo 14–17 pois lukien yleiset juhlapäivät.

Ratojen toiminta-ajat eivät koske etukäteen valvontaviranomaisen kanssa erikseen sovittuja melumittauksia.

Ampumatoiminta on kokonaan kielletty kaikilla radoilla yleisinä juhlapäivinä.

6. Radalla ammuttaessa paikalla on oltava vastuullinen valvoja, joka vastaa, siitä, että ratoja, aseita ja ammuksia käytetään lupamääräysten mukaisesti ja vain sallittuina aikoina. Toiminnanharjoittajan yhteystiedot, ratojen käyttöajat, ajat, jolloin ratojen käyttö on kielletty sekä kartta ratojen sijainneista ja niiden vaara-alueiden laajuudet on oltava yleisesti nähtävillä ampumaradalle johtavan kulkureitin varrella.

7. Asiattomien pääsy ampumarata-alueelle on estettävä. Ratojen vaara-alueet, johon hauleja tai luoteja on mahdollista joutua, on eristettävä kokonaisuudessaan nauhalla ja tarvittaessa aidalla tai muulla vastaavalla tavalla. Alue on oltava eristetty ja merkitty ampumarataa osoittavin merkein 31.10.2014 mennessä. Aitaus ja merkinnät on pidettävä kunnossa. Sisääntulotiet on oltava toiminta-aikojen ulkopuolella suljettuina lukittavien puomein tai aidoin.

8. Puusto on säilytettävä kiinteistöillä 49-429-2-37 ja 49-429-2-2 niiltä osin kuin sitä ei ole tarpeen poistaa meluntorjuntarakenteiden tai ulkoilureittien vuoksi.

9. Radan käyttäjille on oltava riittävästi pysäköintipaikkoja ja ne on järjestettävä ampumaratakiinteistölle. Suunnitelma pysäköinnin järjestämisestä radan tavanomaisessa käytössä ja ampumakilpailujen aikana on toimitettava tarkastettavaksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 31.10.2014 mennessä.

10. Hakemuksessa esitetyt meluntorjuntarakenteet ja tämän päätöksen liitteen 1 mukaiset meluvallit voidaan toteuttaa hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Meluvallit on toteutettava pilaantumattomista maa-aineksista ja maa-ainekset on sijoitettava ja meluvallin valumavedet on johdettava siten, että ne eivät sekoitu alueella olevan haitta-ainepitoisen maa-aineksen kanssa.

Maa-ainesten kokonaistilavuus meluvalleissa saa olla enintään 383 000 m³ rtr.

Maa-ainekuljetukset meluvalleihin on tehtävä maanantaista perjantaihin klo 7–21 välisenä aikana pois lukien yleiset juhlapäivät.

Rakenteiden ja vallien kuntoa on tarkkailtava jäljempänä annetun määräyksen 23 mukaisesti ja niistä on raportoitava jäljempänä annetun määräyksen 30 mukaisesti.

Alueelle jo läjitetyt pilaantumattomat maa-ainekset, siltä osin kuin niitä ei katsota meluntorjuntarakenteeksi, on poistettava ja puusto on istutettava poistettujen maa-ainekasojen paikalle. Vaihtoehtoisesti alueelle jo tuodut maa-ainekset voidaan käyttää meluntorjuntarakenteena muualla ratakiinteistöllä, mikäli ne ovat laadultaan ja rakennettavuudeltaan siihen soveltuvia.

Meluvalleihin on rakennettava tukirakenteita, joilla estetään ja torjutaan haittoja ja vaaratilanteita kuten sortumia, puutteellista vakavuutta ja veden lammikoitumista alueelle.

Tämän määräyksen mukaiset toimenpiteet on tehtävä ja karttaesitys alueen lopullisista meluvalleista, niiden sijainnista ja korkeudesta sekä meluvallien lopulliset luiskakaltevuudet ja vallien vakavuuslaskelmat on toimitettava tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 31.12.2016 mennessä.

11. Olemassa olevan pienikaliiperisten aseiden radan, uuden pienoiskivääri- ja pienoispistooliradan ja uuden kivääriradan kaikki ampumapaikat on varustettava luotien talteenottojärjestelmällä.

Uusien rata-alueiden maaperä on tasattava ja kallistukset tehtävä niin, että alueella muodostuvat suotovedet voidaan kerätä ojituksella tai sala-
ojin yhteen ja johtaa näytteenottopisteen kautta.

12. Kivääriammunnoissa on käytettävä aina ääntä vaimentavaa ampumapaikkaa ja ensisijaisesti luotien talteenottojärjestelmällä varustettua rataa. Olemassa olevan hirviradan 100 metrin ampumapaikalle, mikäli se otetaan käyttöön, on rakennettava ääntä vaimentava ääniloukku. Käyttönotosta on ilmoitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle etukäteen.

13. Olemassa olevan hirviradan taustavalli on pinnoitettava ja eristettävä maaperästä. Vaihtoehtoisesti taustavalliin kertyvät luodit ja luotipitoinen maa-aines on poistettava säännöllisesti 10 vuoden tai 100 000 laukauksen välein taustavallin pinnalta ja taustavallin ja maalin väliseltä alueelta.

14. Hirviradan taustavallin ja haulikkoradan suotovedet on kerättävä ojituksella tai salaojin ja johdettava näytteenottopisteiden kautta. Poisjohdettavia suotovesiä on tarkkailtava jäljempänä annetun määräyksen 26 mukaisesti. Tarvittaessa vedet on käsiteltävä.

15. Rata-alueiden ulkopuoliset valumavedet ja meluvallien valumavedet on ohjattava niskaojin tai muulla tavoin rata-alueen ulkopuolelle. Valumavedet eivät saa joutua kosketukseen ammusten tai muun haitta-aineita sisältävän aineksen kanssa. Vesien keräys ja johtaminen on toteutettava siten, ettei valumavesistä aiheudu tulvimista tai valumavesien hallitsematonta purkautumista alueella tai sen alapuolisissa purkuojissa. Vesienjohtamisjärjestelmät on pidettävä kunnossa ja niiden toimivuus on tarkistettava säännöllisesti jäljempänä annetun määräyksen 23 mukaisesti. Hakijan on varauduttava suunnitelmassa (12.12.2013 päivätyn) esitetyn tasausaltaan rakentamiseen, mikäli se kerättyjen valumavesien hallitun johtamisen kannalta on tarpeen.

16. Edellä annettujen määräysten 14 ja 15 mukaiset vesienjohtamisjärjestelyt on tehtävä ja niitä koskevat lopulliset piirustukset on toimitettava tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle viimeistään 31.12.2016 mennessä. Toimintaa valvovalle viranomaiselle Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on järjestettävä mahdollisuus tarkastaa vesienjohtamisjärjestelmät, rakenteet ja laitteet toimintakunnossa ennen niiden käyttöönottoa.

17. Rata-alueilta maastoon johdettavan veden laatua on tarkkailtava jäljempänä annetun määräyksen 26 mukaisesti. Tavoitteena on, että maastoon johdettavan veden lyijypitoisuus ei ylitä arvoa 10 µg/l. Mikäli kahdessa perättäisessä vesinäytteessä lyijypitoisuus ylittää tavoitearvon, luvan haltijan on seuraavan luvan tarkistamishakemuksen yhteydessä esitettävä teknistaloudellinen suunnitelma Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lyijypitoisten vesien käsittelemiseksi siten, että tavoitearvo saavutetaan.

18. Toiminnan aiheuttama melu ei saa ylittää A-painotettuna enimmäisäänitasona impulssiaikavakiolla (L_{AImax}) määritettyä arvoa 65 dB rataa lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla eikä arvoa 60 dB lähimmillä virkistys- ja suojelualueilla. Määräys ei koske läheistä Kivelän luonnonsuojeluetta (YSA205377). Raja-arvo katsotaan ylitetyksi, kun vähintään 10 laukauksen mittaustulosten keskiarvo on suurempi kuin raja-arvo. Raja-arvo katsotaan alitetuksi, kun mittaustulosten keskiarvo on pienempi tai yhtä suuri kuin raja-arvo.

19. Toiminnassa syntyvät jätteet on varastoitava kiinteistöllä siten, että niiden käsittelystä tai varastoinnista ei aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, pölyämistä, hajuhaittaa, pilaantumisvaaraa maaperälle tai pinta- tai pohjavesille eikä muutakaan haittaa ympäristölle.

Eri jättejakeet on varastoitava toisistaan erillään eikä niitä saa sekoittaa keskenään. Jokaiselle jättejakeelle on osoitettava oma tarkoitukseen sopiva varastointipaikka. Eri jättejakeiden varastointipaikat tulee merkitä erikseen ja erottaa selvästi toisistaan.

Hyödyntämiskelpoiset jätteet kuten pahviset pakkaus- ja maalitaulujätteet sekä panosten ja luotien hylsyjäte on kerättävä erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi asianmukaiseen käsittelyyn yhden vuoden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Loppusijoitukseen kaatopaikalle toimitettavien muiden kuin yhdyskuntajätteeksi rinnastettavien jätteiden kaatopaikkakelpoisuus on selvitettävä. Jätteen laatu ja kaatopaikkakelpoisuus on varmistettava jokaisen jätterän yhteydessä toteutettavien vastaavuustestauksin.

Jätteet on toimitettava vähintään kerran vuodessa hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely.

20. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa on jätteiden siirrosta laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenevät jätelain (646/2011) 121 §:n mukaiset tiedot jätteestä. Jätteen haltijan on huolehdittava siitä, että siirtoasiakirja on mukana jätteen siirron aikana ja että se annetaan siirron päätyttyä jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirja tai sen jäljennös on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan. Vaaralliset jätteet ja muut ympäristölle haitalliset aineet on varastoitava suljetuissa ja asianmukaisesti merkityissä astioissa katettuina tai muuten vesitiiviisti. Erilaiset vaaralliset jätteet on pidettävä erillään toisistaan ja ryhmiteltävä ja merkittävä ominaisuuksiensa mukaan. Vaarallisten jätteiden pääsy maaperään on estettävä. Vaarallisten jätteiden varastoinnissa on lisäksi noudatettava mitä jätteistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (179/2012) säädetään.

21. Mikäli rata-alueilla sijaitsevia ojia ruopataan tai maaperää kaivetaan niin, että maata toimitetaan alueelta pois, on maaperän laatu selvitettävä ennen töihin ryhtymistä. Rakentamiseen liittyvästä haitta-aineita sisältävän maa-aineksen kaivamisesta on ilmoitettava ja maaperän laatu tiedot on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, joka päättää maaperän puhdistamiseen liittyvästä menettelytavasta.

22. Ampumaradalla on oltava nimetty vastuuhenkilö, jonka on tunnettava ampumaradan toiminta, sitä koskevat ympäristönsuojelusäännökset, lupamääräykset, ampumaradan päästöt, jätteet ja ympäristövahinkojen torjunta. Vastuuhenkilön ja hänen varahenkilön yhteystiedot on ilmoitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle yhden kuukauden kuluessa

tämän päätöksen antamisesta. Mikäli vastuuhenkilön yhteystiedot muuttuvat, on muutos saatettava tiedoksi edellä mainituille viranomaisille viipymättä.

Tarkkailumääräykset

23. Rata-alueiden vesienjohtamisjärjestelmien, melu- ja taustavallien, ampumapaikkojen meluntorjuntarakenteiden ja luotien talteenottojärjestelmien kuntoa ja toimivuutta on tarkkailtava säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Rakenteita on huollettava ja laskeutusaltaat on tyhjennettävä säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Mahdolliset vauriot on korjattava viipymättä.

24. Haulikko- ja kivääriammunnan aiheuttamaa melua on mitattava lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla (ainakin osoitteissa Lahnuksentie 42, Timpankuja, Lepsämänjoentie 39, Hirvikalliontie 76 ja Natura-alueen rajalla). Mittauspisteitä on oltava vähintään 6. Mittauksen tekijällä on oltava riittävä asiantuntemus ja mittaukset on tehtävä ratakohtaisesti radalle tyypillisellä äänekkäimmällä aseella ammuttaessa. Mittaukset on tehtävä toimintakaudella noudattaen ympäristöministeriön ohjetta ampumaratamelun mittaamisesta (Ympäristöministeriö, ympäristöopas 61/1999). Ensimmäinen melumittaus on tehtävä 30.9.2015 mennessä ja se on toistettava edelliseen mittaukseen vertailukelpoisesti vuonna 2016 ja vuonna 2017.

Suunnitelma melun mittaamisesta on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle viimeistään kolme viikkoa ennen ensimmäisten mittausten suorittamista. Raportti mittaustuloksista on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Espoon kaupungin ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille kuukauden kuluessa mittauksesta.

25. Alueen pohjavettä on tarkkailtava vähintään kahdesta rata-alueelle sijoitetusta pohjavesiputkesta. Pohjavedestä on tarkkailtava veden laatua ja pinnan korkeutta. Näytteistä on määritettävä kerran vuodessa ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: lämpötila, sähkönjohtavuus, pH, kiintoaine, lyijy-, arseeni-, kromi-, kupari- ja antimoni-pitoisuudet.

26. Rata-alueilta johdettavia pintavesiä on tarkkailtava toistaiseksi nykyisistä pintaveden tarkkailupisteistä Pi1 ja Pi2. Hirviradan taustavallilta tulevien vesien tarkkailupiste on muutettava, kun edellä annettujen lupamääräysten 14 ja 15 mukaiset vesienjohtamisjärjestelyt on tehty. Esitys pintavesitarkkailun järjestämisestä on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen vesienkeräilyjärjestelmän muuttamista.

Näytteenottopisteistä on tarkkailtava veden laatua. Näytteistä on määritettävä vähintään kerran vuodessa ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: lämpötila, sähkönjohtavuus, pH, kiintoaine, lyijy-, arseeni-, kromi-, kupari- ja antimonipitoisuudet.

27. Edellä lupamääräyksissä 23–26 velvoitettuja tarkkailuja voidaan myöhemmin tarkentaa ja muuttaa toiminnanharjoittajan esityksestä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, lupamääräysten noudattamisen valvottavuutta eivätkä tarkkailun kattavuutta.

28. Ympäristöluvassa määrätyt mittaukset, näytteenotto ja analysointi on suoritettava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta standardien (CEN, ISO, SFS tai muu vastaavan tasoisen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti tai muilla tarkoitukseen sopivilla yleisesti käytössä olevilla viranomaisten hyväksymillä menetelmillä. Mittausraporteissa on esitettävä käytetyt mittausmenetelmät ja niiden mittausepävarmuudet sekä arvio tulosten edustavuudesta. Näytteenotto-tulokset analyysitodistuksineen on toimitettava viimeistään viikon kuluttua niiden valmistumisesta Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä tiedoksi Espoon kaupungin ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Kirjanpito ja raportointi

29. Ampumaradan toiminnasta on pidettävä kirjaa. Kirjanpitoon on merkittävä jäljempänä määräyksessä 30 tarkoitettut vuosittaista raportointia varten tarvittavat tiedot. Kirjanpidon perusteena ovat asiakirjat, kuten ampumaradan käyttöä ja valvontaa koskevat tallenteet, tutkimus-, mittaus- ja tarkkailutulokset ja jätteiden siirtoasiakirjat, tulee säilyttää vähintään kolmen vuoden ja jätekirjanpito vähintään kuuden vuoden ajan. Kirjanpito on pyydettyäessä esitettävä ympäristöluvan valvontaviranomaisille. Pyydettyäessä kirjanpidosta on tehtävä yhteenvetoraportteja ympäristöluvan valvontaviranomaisille.

30. Luvan saajan on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Espoon kaupungin ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille edellistä vuotta koskeva vuosiraportti, josta käyvät ilmi ainakin seuraavat tiedot:

- ratojen toiminta-ajat, ammuntopäivien ja kilpailujen määrä, käytetyt aseet ja panokset radoittain
- vuosittain ammutut laukaussmäärät radoittain eriteltyinä
- poikkeavat tilanteet

- meluvallien, hirviradan taustavallin, alueen vesienjohtamisrakenteiden, ojien, ratojen näytteenottopisteiden ja mahdollisten vedenkäsittelykaivojen, luotien talteenottojärjestelmien, laskeutusaltaiden ym. kunnan tarkkailu ja tehdyt korjaustoimenpiteet
- tiedot toiminnassa syntyvistä jätteistä mukaan lukien haitta-ainepitoiset maa-ainekset, niiden määrä, laatu, jätenimike ja toimituspaikka
- meluvalliin sijoitettujen maa-ainesten määrä m³rtr, alkuperä, toimittaja, toimitusajankohta ja meluvallien täyttökorkeudet
- kyseisenä vuonna haulikkoradalla käytetty kiekkojen määrä (kpl) ja polyaromaattisia hiilivetyjä (PAH) sisältävien kiekkojen osuus (%)
- yhteenveto pohjaveden ja pintaveden tarkkailuista sekä radalla tehtyjen melumittausten tuloksista
- tehdyt kaatopaikkakelpoisuus selvitykset
- suunnitellut ja toteutetut muutokset meluntorjunta- ja maaperänsuojaurakenteissa sekä vesienjohtamisjärjestelyissä.

Vuosiraportointi on tehtävä ensisijaisesti sähköisesti valvontaviranomaisen edellyttämällä tavalla. Vuosiraporttiin on sisällytettävä yhteenveto radan ympäristövaikutuksista. Jätteet on raportoitava ja luokiteltava jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) liitteen 4 jäteluettelon mukaisesti.

Toiminnan muuttaminen, keskeyttäminen ja lopettaminen

31. Toiminnan valvonnan ja päästöjen lisääntymisen kannalta merkittävistä muutoksista tai toiminnan keskeyttämisestä on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, viimeistään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista esitettävä Etelä-Suomen aluehallintovirastolle yksityiskohtainen suunnitelma vesiensuojelua, ilmansuojelua, maaperänsuojelua ja jätehuoltoa koskevista toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimita.

Päätöksen voimassaolo

Päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen ja muuttamiseen on oltava lainvoimainen ympäristölupa.

Lupamääräysten tarkistaminen

Uusi hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi on tehtävä 31.8.2018 mennessä. Jos toiminnassa tapahtuu muutoksia, on uusi hakemus laittettava vireille jo aiemmin. Hakemukseen on liitettävä yhteenveto tarkkailutuloksista, vuosiraporteista sekä ympäristönsuojeluasetuksen 8–11 §:ssä mainitut selvitykset soveltuvin osin.

Päätöksen noudattaminen muutoksenhausta huolimatta

Lahnuksen ampumaradan muutettu toiminta (pienoiskivääri- ja pienoispistoolirata, pienikaliiperisten aseiden radan ampumasuunnan muutos ja uusi kiväärirata) voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta lupapäätöstä noudattaen. Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Luvan saajan on asetettava 2 500 euron vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Vaasan hallinto-oikeus, johon muiden ohella Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry ja Espoon omakotiyhdistys ovat valittaneet aluehallintoviraston päätöksestä, on, toimitettuaan asiassa katselmuksen, valituksenalaisella päätöksellään, siltä osin kuin asiassa nyt on kysymys, hyläten Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry:n, Espoon Ampumaratayhdistys ry:n valitukset muutoin kumonnut aluehallintoviraston päätöksen haulikkoradan osalta ja hylännyt hakemuksen siltä osin sekä muuttanut lupamääräyksiä 1, 2, 4, 5, 8, 10 ja 24.

Määräykset kuuluvat muutetussa muodossaan kokonaisuudessaan seuraavasti (muutokset merkitty *kursiivilla*):

1. Ampumaradalla on seuraavat olemassa olevat radat: *hirvirata* (ampumaetäisyydet 75 m ja 100 m) ja *pienikaliiperisten aseiden rata* (enintään .22 kaliiperin aseet, ampumaetäisyydet 25 m ja 50 m).

Olemassa olevan pienikaliiperisten aseiden radan ampumasuunta voidaan muuttaa hakemuksessa esitetysti (pätöksen liite 1).

2. Olemassa olevilla *hirviradalla ja pienikaliiperisten aseiden radalla* ammuntaa voidaan jatkaa toistaiseksi.

4. (*Ensimmäinen kappale poistettu*). Hirviradalla ja perustettavalla uudella kivääriradalla saa ampua *kummallakin* enintään noin 40 000 laukausta vuodessa.

Ammuttujen laukausten määrästä radoittain on pidettävä kirjaa ja ne on raportoitava jäljempänä annetun määräyksen 30 mukaisesti.

5. Olemassa olevalla pienikaliiperisten aseiden radalla ja perustettavalla uudella pienoiskivääri- ja pienoispistooliradalla yleinen toiminta-aika on ma-pe klo 10–20 ja la klo 10–18 ympäri vuoden pois lukien heinäkuu.

Muutoin ampumatoiminnassa (*hirvirata ja uusi kiväärirata*) on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Ratojen yleinen aukioloaika on vuosittain *1.4.–31.10.* pois lukien heinäkuu.

Päivittäinen toiminta-aika hirviradalla ja uudella kivääriradalla on *ma-to klo 14–20* ja *pe klo 14–18* pois lukien yleiset juhlapäivät.

Elo- ja syyskuun lauantapäivinä *hirviradalla ja uudella kivääriradalla* saa lisäksi järjestää metsästyslain (615/1993) tarkoittamia ammutakokeita ja kilpailuja klo 10–14. Muutoin radan käyttö lauantaisin on kielletty.

Kohdistusammunnat saa tehdä hirviradalla ja uudella kivääriradalla *1.11.–31.3.* keskiviikkoisin ja torstaisin klo 14–17 pois lukien yleiset juhlapäivät.

Ratojen toiminta-ajat eivät koske etukäteen valvontaviranomaisen kanssa erikseen sovittuja melumittauksia.

Ampumatoiminta on kokonaan kielletty kaikilla radoilla yleisinä juhlapäivinä.

8. Puusto on säilytettävä kiinteistöillä 49-429-2-37 ja 49-429-2-2 niiltä osin kuin sitä ei ole tarpeen poistaa meluntorjuntarakenteiden tai ulkoilu-reittien *tai radan rakentamiseen liittyvien muiden välttämättömien toimenpiteiden* vuoksi.

10. Hakemuksessa esitetyt meluntorjuntarakenteet ja tämän päätöksen liitteen 1 mukaiset meluvallit voidaan toteuttaa hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Meluvallit on toteutettava pilaantumattomista maa-aineksista ja maa-ainekset on sijoitettava ja meluvallin valumavedet on johdettava siten, että ne eivät sekoitu alueella olevan haitta-ainepitoisen maa-aineksen kanssa.

(Kappale poistettu)

Maa-ainekuljetukset meluvalleihin on tehtävä maanantaista perjantaihin klo 7–21 välisenä aikana pois lukien yleiset juhlapäivät.

Rakenteiden ja vallien kuntoa on tarkkailtava jäljempänä annetun määräyksen 23 mukaisesti ja niistä on raportoitava jäljempänä annetun määräyksen 30 mukaisesti.

Alueelle jo läjitetyt pilaantumattomat maa-ainekset, siltä osin kuin niitä ei katsota meluntorjuntarakenteeksi, on poistettava ja puusto on istutettava poistettujen maa-ainekasojen paikalle. Vaihtoehtoisesti alueelle jo tuodut maa-ainekset voidaan käyttää meluntorjuntarakenteena muualla ratakiinteistöllä, mikäli ne ovat laadultaan ja rakennettavuudeltaan siihen soveltuvia.

Meluvalleihin on rakennettava tukirakenteita, joilla estetään ja torjutaan haittoja ja vaaratilanteita kuten sortumia, puutteellista vakavuutta ja veden lammikoitumista alueelle.

Tämän määräyksen mukaiset toimenpiteet on tehtävä ja karttaesitys alueen lopullisista meluvalleista, niiden sijainnista ja korkeudesta sekä meluvallien lopulliset luiskakaltevuudet ja vallien vakavuuslaskelmat on toimitettava tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 31.12.2016 mennessä.

24. *Kivääriammunnan* aiheuttamaa melua on mitattava lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla (ainakin osoitteissa Lahnuksentie 42, Timpankuja, Lepsämänjoentie 39, Hirvikalliontie 76 ja Natura-alueen rajalla). Mittauspisteitä on oltava vähintään 6. Mittauksen tekijällä on oltava riittävä asiantuntemus ja mittaukset on tehtävä ratakohtaisesti radalle tyypillisellä äänekkäimmällä aseella ammuttaessa. Mittaukset on tehtävä toimintakaudella noudattaen ympäristöministeriön ohjetta ampumaratamelun mittaamisesta (Ympäristöministeriö, ympäristöopas 61/1999). Ensimmäinen melumittaus on tehtävä 30.9.2015 mennessä ja se on toistettava edelliseen mittaukseen vertailukelpoisesti vuonna 2016 ja vuonna 2017.

Suunnitelma melun mittaamisesta on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle viimeistään kolme viikkoa ennen ensimmäisten mittausten suorittamista. Raportti mittaustuloksista on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Espoon kaupungin ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille kuukauden kuluessa mittauksesta.

Hallinto-oikeus on perustellut ratkaisuaan seuraavasti:

Sovellettavat oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 6 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon: 1) toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusriski; 2) alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset; 3) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka organismeja tai mikro-organismeja siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (maaperän pilaamiskielto).

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 41 §:n 1 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 42 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa; 3) edellä 7–9 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä 6 §:ssä säädetään.

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 43 §:n 1 momentin mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 3) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 4) toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista, kuten alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä; 5) muista toimista, joilla ehkäistään, vähennetään tai selvitetään pilaantumista, sen vaaraa tai pilaantumisesta aiheutuvia haittoja.

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään asian laadun mukaan toistaiseksi tai määräajaksi.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähitöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitusä ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (53/1997) 2 §:n 1 momentin mukaan ampumaradan aiheuttamien meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssiäikävakiolla (L_{AImax}) määritettynä seuraavia arvoja:

	melutaso (dB)
Asumiseen käytettävät alueet	65
Oppilaitoksia palvelevat alueet	65
Virkistysalueet taajamissa tai taajamien välittömässä läheisyydessä	60
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	60
Loma-asumiseen käytettävät alueet	60
Luonnonsuojelualueet	60

Saman valtioneuvoston päätöksen 3 §:n mukaan ohjearvoa sovellettaessa on otettava huomioon ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampumajat, laukaisumäärät ja ampumalajit, sekä 2 §:ssä tarkoitettun alueen todellinen tai suunniteltu käyttö ja merkitys.

Asiassa saatu selvitys

Nyt kysymyksessä olevan lupa-asian lupahakemus on tullut vireille 31.8.2011. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä ilmoitustaulullaan, Espoon kaupungin ja Nurmijärven kunnan ilmoitustauluilla 9.7.–7.9.2012 sekä ilmoittamalla kuulutuksesta Länsiväylä- ja Hufvudstadsbladet -lehdissä. Lisäksi hakemuksesta on erikseen annettu tieto niille asianosaisille, jotka jäivät melumallinnuksen 30.5.2012 mukaisen melukäyrän L_{AImax} 60 dB sisäpuolelle.

Hakija on muuttanut hakemustaan lupakäsittelyn aikana 20.12.2013 päivätyllä kirjeellä, jossa esitetään, että hakija on päättänyt luopua hakemasta lupaa uuden haulikkoradan toiminnan aloittamiselle. Sen sijaan samalle paikalle haetaan lupaa sijoittaa uusi pienoiskivääri- ja pienoispistoolirata. Lupahakemusta on lisäksi täydennetty 31.5.2012, 18.6.2012, 31.12.2012, 30.5.2013, 14.8.2013, 26.9.2013, 14.10.2013, 29.10.2013, 20.12.2013, 13.2.2014, 7.3.2014 ja 14.3.2014.

Espoon Lahnuksen ampumarata on toiminut nykyisellä alueella vuodesta 1968 lähtien. Rataa ei ole merkitty maakuntakaavaan. Yleiskaavassa ampumarata-alue on rajattu kaavoitetun alueen ulkopuolelle. Ampumarata-alueella ei ole asemakaavaa.

Lähiasutus sijaitsee pohjoisen suunnassa 500 metrin etäisyydellä lähimmästä ampumapaikasta (hirvirata), koillisessa 700 metrin etäisyydellä ja etelässä 700 metrin etäisyydellä (haulikkorata). Lännessä lähin asuinrakennus on noin 500 metrin etäisyydellä ja Nuuksion Natura-alue (FI0100040) noin 800 metrin etäisyydellä (pienoiskiväärirata). Ampumarata-alueen välittömässä läheisyydessä sen pohjoispuolella sijaitsee noin 15 hehtaarin suuruinen Kivelän luonnonsuojelualue (YSA205377).

Hakemuksen käsittelyn aikana ratakiinteistön itäpuolelle kiinteistölle 49-429-1-64 kesällä 2013 valmistunut omakotitalo (Lahnuksentie 42) on nykyisin rataa lähin asuinrakennus. Asuinrakennus sijaitsee noin 160 metriä uudelta pienoiskivääri- ja pienoispistooliradalta itään ja noin 210 metriä nykyiseltä haulikkoradalta kaakkoon. Espoon Ampumaratayhdistys ry on hakenut kyseistä kiinteistöä koskevan suunnittelutarveratkaisun ja rakennusluvan purkua. Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 27.11.2015 taltionumero 3456 hylännyt purkuhakemuksen.

Lähin asemakaavoitettu alue on ampumaradasta koilliseen Nurmijärven puolella oleva Harjulan asuntoalue noin 1,3 kilometrin etäisyydellä hirviradasta. Lähin koulu on Harjulan alueella noin 2,2 kilometrin etäisyydellä radasta koilliseen.

Ampumarata muodostaa itsenäisen pohjaveden muodostumisalueen sekä pintaveden valuma-alueen. Geologian tutkimuskeskuksen laatiman riskitarkastelun mukaan pohjaveden virtaussuunta on rata-alueen eteläisimmästä osasta lounaaseen ja muualta länteen alueelta lähtevän purolaakson kautta. Lähimmän vedenhankinnan kannalta tärkeän pohjavesialueen raja on noin 1 kilometrin etäisyydellä etelään (I luokan pohjavesialue Lahnus no 0104904). Pintavesien virtaussuunta rata-alueelta on pohjoiseen. Ampumarata-alueelta lähtee oja, joka laskee alueen pohjoispuolella Lepsämänjokeen ja edelleen Luhtaanmäenjokeen ja Vantaanjokeen. Pintavedet johdetaan 3 000 m³:n laskeutusaltaan kautta ennen niiden johtamista ojaan.

Hakemukseen on liitetty Ramboll Oy:n meluselvitys 30.5.2012. Selvityksen mukaan eri ampumaratojen 65 dB (L_{A1max}) ylittävälle meluvyöhykkeille ei sijoitu asuinrakennuksia. Suunniteltujen uusien toimintojen osalta kaikille radoille pienoiskiväärirataa lukuun ottamatta tarvitaan kuitenkin melusuojausta. Suunnitellun toimintaradan osalta mittaukset on tehty erikseen 9 mm pistoolille, 7,62x39 kiväärille ja .223 kiväärille.

Ramboll Oy:n 12.9.2013 suorittamien melumittausten mukaan keskimelutaso L_{AImax} oli osoitteessa Lahnuksentie 42 muun muassa seuraava:

	Mittauspiste 1 (asuinrakennus)	Mittauspiste 2 (suunniteltu grillikatoks)	Mittausepävarmuus
Hirvirata	62 dB (L_{AImax})	65 dB (L_{AImax})	+/- 6
Suunniteltu toimintarata	53 dB (L_{AImax})	65 dB (L_{AImax})	+/- 6
Haulikko (trap)	67 dB (L_{AImax})	87 dB (L_{AImax})	+/- 6
Pienoiskiväärirata, suunniteltu uusi ampumasuunta	43 dB (L_{AImax})	48 dB (L_{AImax})	+/- 6

Nykyiseltä pienoiskivääriradalta laukauksien ääniä ei kuulunut. Melumittausraportin mukaan nykyisen haulikkoradan vallien suunnitellut korotukset eivät todennäköisesti vähennä oleellisesti melua mittauskohteissa. Toimintaradan osalta mitattiin vain pistoolimelua (Glock 9 mm).

Ramboll Oy on lisäksi suorittanut melumittauksia 4.12.2013 osoitteessa Lahnuksentie 42 ja lähellä osoitetta Lahnuksentie 44 tarkoituksena selvittää hakemuksen muutoksessa tarkoitettua uuden pienoiskivääriradan meluvaikutuksia. Mittausten mukaan pienoiskiväärillä molempiin ampumasuuntiin ammuttaessa kaikissa mittauspisteissä ohjearvo 65 dB (L_{AImax}) alittuu. Ammuttaessa idän suuntaan pienoispistoolilla ohjearvo 65 dB (L_{AImax}) ylittyi Lahnuksentie 42:een suunnitellun grillikatoksen kohdalla. Etelän suuntaan ammuttaessa ohjearvo alittui. Muissa mittauspisteissä pienoispistoolin ääni alitti ohjearvon molemmissa ampumasuunnissa.

WSP Finland Oy on haitankärsijöiden toimeksiannosta suorittanut melumittauksia 5.12.2013 neljän asuinrakennuksen kohdalla osoitteissa Ketuntie 5 ja Lepsämänjoentie 39 (molemmat ampumarata-alueen länsipuolella), Hirvikalliontie 76 (ampumarata-alueen pohjoispuolella) sekä Timpankuja (ampumarata-alueen itäpuolella). Mittaus koski haulikkoradan ja kivääriradan melupäästöjä.

Mittaustulosten perusteella melutason ohjearvot eivät ylittyneet kohteissa Ketuntie 5 ja Lepsämänjoentie 39, korkein mitattu melutaso oli näiden kohteiden osalta 46,2 dB (L_{AImax}). Kohteessa Hirvikalliontie 76 ohjearvo 65 dB (L_{AImax}) ylittyi kivääriammunnan osalta ja haulikkoammunnan osalta ammuttaessa ampumapaikoilla skeet 7 ja skeet 8. Timpankujalla ohjearvo 65 dB (L_{AImax}) ylittyi ampumapaikkaa skeet 8 lukuun ottamatta kaiken kivääri- ja haulikkoammunnan osalta.

Haitankärsijät ovat vielä teetättäneet WSP Finland Oy:llä haulikko- ja kivääriammunnan melumittauksia 27.5.2015 Timpankujan ja Lahnuksentie 42:n kohdalla. Mittaustulosten mukaan melutason ohjearvo 65 dB (L_{AImax}) alittui molemmilla mittauspaikeilla kiväärillä ammuttaessa ollen korkeimmillaan 60,3 dB (L_{AImax}) 10 laukauksen keskiarvona. Haulikolla ammuttaessa ohjearvo ylittyy ollen korkeimmillaan 83,1 dB (L_{AImax}) kohteessa Lahnuksentie 42 (5 laukauksen keskiarvo).

Melumittauksia on toimitettu ampumaratayhdistyksen toimeksiannosta 25.5., 27.5. ja 14.7.2015. Mittaukset suoritettiin ampumarata-alueen länsi-, pohjois- ja itäpuolella kohteissa Lahnuksentie 42, Timpankuja, Julmakalliontie 49, Hirvikalliontie 76 ja Lepsämänjoentie 39 sekä Natura-alueen rajalla.

Natura-alueen rajalla kaikki mittaustulokset olivat alle 50 dB. Kivääri-radan osalta mitattiin melutaso 66 dB Hirvikalliontiellä, muuten mittaustulokset olivat alle 65 dB. Haulikkoammunnan aiheuttama melu oli trapin osalta 69 dB kohteessa Julmakalliontie 50, muuten melutaso oli 65 dB tai sen alle. Skeetin osalta haulikkoammunnan melu ylitti ohjearvon 65 dB kaikissa rata-alueen itäpuoleisissa kohteissa, eli Julmakalliontiellä, Timpankujalla ja Lahnuksentiellä.

Ympäristölupahakemuksen täydennyksessä 30.5.2013 on esitetty, että meluvallien luiskakaltevuus tulee olemaan 1:2, joissakin paikoissa 1:1,5. Vallien harjan leveys olisi 4–5 metriä ja niiden rakennetilavuus on yhteensä noin 433 000 m³rtr, josta toimintaradan meluvallien osuus on noin 50 000 m³rtr.

Suunnitellun toimintaradan osalta hakemuksen täydennyksissä on esitetty, että rata on tarkoitettu sijoittamaan entisen hiekkakuopan pohjalle. Hiekkakuopan pohja on tasolla +47 ja pohjaveden pinta tasolla +47,3. Hiekkakuopan pohja on tarkoitettu tasoittamaan tasolle +48. Toiminta-ampumaratakokonaisuus muodostuu useista pienemmistä radoista, joiden sijaintia ja ampumatehtäviä muutetaan. Ammunta tulee tapahtumaan luotiloukkuihin. Hakemuksen täydennyksessä joulukuussa 2012 on kuitenkin todettu, että kiinteät yksittäiset luotiloukut eivät välttämättä ole kätevin tapa muutettavilla suorituspaikoilla. Vaihtoehtoksi on esitetty hiekkaloukkujen rakentamista.

Katselmustilaisuudessa 7.6.2016 hallinto-oikeus teki kuulohavaintoja ampumamelusta seuraavissa kohteissa: Lahnuksentie 42, Timpankuja, Kiiialankuja 12, Hirvikalliontie 76 ja Lepsämänjoentie 15. Jokaisessa kohteessa tehtiin havaintoja seuraavista melulähteistä: toimintarata 15 laukausta, hirvirata 5 laukausta, uusi kiväärirata 5 laukausta ja haulikkorata 15 + 10 laukausta.

Kohteista Lahnuksentie ja Timpankuja sijaitsevat ampumarata-alueen itäpuolella, Kiialankuja ja Hirvikalliontie ampumarata-alueen pohjoispuolella ja Lepsämänjoentie ampumarata-alueen lounaispuolella. Katselmuksen aikana vallitsi lounaistuuli 5–7 m/s, puuskissa 7–11 m/s.

Katselmuksen yhteydessä tehtiin melumittauksia ampumaratayhdistyksen toimeksiannosta. Mittaustulosten perusteella ammuttamelun keskiarvot (L_{AImax}) eivät ylittäneet raja-arvoja lukuun ottamatta haulikkoammunnasta (trap) aiheutunutta melua kohteissa Lahnuksentie 42 ja Timpankuja. Kohteessa Lahnuksentie 42 keskiarvo oli ensimmäisen sarjan osalta 63 dB ja toisen sarjan osalta 68 dB. Timpankujalla vastaavat arvot olivat 68 ja 72 dB.

Oikeudellinen arviointi

Kuulemismenettely

Kun otetaan huomioon ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n mukaiset melurajat, on erillistiedoksiannon katsottava kohdistuneen riittävän laajaan asianosaispiiriin. Hakemusta on muutettu ja täydennetty lisäselvityksillä kuuluttamisen jälkeen. Näistä merkittävin on kuitenkin uuden haulikkoradan korvaaminen uudella pienoiskivääri- ja pienoispistooliradalla, joka aiheuttaa vähemmän meluhaittaa kun haulikkorata. Valituksista päätellen haitankärsijöillä on ollut tieto tästä. Näistä syistä aluehallintoviraston päätöstä ei ole syytä kumota kuulemisvirheen vuoksi.

Selvityksen luotettavuus ja riittävyys

Hallinto-oikeus katsoo, että esitetyt meluselvitykset ja melumittaukset ovat luotettavia ja riittäviä lupaharkintaa varten. Myös maaperää ja ampumaratatoiminnan pohjavesivaikutuksia koskevaa selvitystä on pidettävä riittävänä. Asiassa saadun selvityksen perusteella ei ole odotettavissa, että toiminnasta aiheutuisi sellaisia melu- tai muita ympäristövaikutuksia Nuuksion luonnonsuojelualueeseen, jotka edellyttäisivät erillisen luontselvityksen laatimista.

Katselmustilaisuudessa Katriina Heinämäki esitti, että ampumaradan ympäristövaikutuksia olisi tullut arvioida ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA). Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:ssä lueteltuihin hankkeisiin sekä tapauskohtaisesti hankkeisiin, jotka haitallisilta ympäristövaikutuksiltaan rinnastuvat asetuksessa lueteltuihin hankkeisiin. Ampumaratoja ei mainita asetuksessa lainkaan, eivätkä Lahnuksen ampumaradan haitalliset ympäristövaikutukset ole saadun selvityksen perusteella rinnastettavissa asetuksessa mainittuihin hankkeisiin.

Kaavoitus

Ympäristönsuojelulain mukaan toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Tämä ei estä luvan myöntämistä, koska alueella ei ole asemakaavaa, eikä tulevaisuudessa mahdollisesti laadittavia asemakaavoja voida lain sanamuodon mukaan ottaa huomioon lupaharkinnassa. Lisäksi ympäristönsuojelulaki edellyttää, että muut oikeusvaikutteiset kaavat otetaan huomioon lupaharkinnassa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että ympäristöluvan myöntäminen edellyttäisi, että lupahakemuksen kohteena oleva alue olisi kaavassa varattu haettua toimintaa varten. Se, että Lahnuksen ampumarata mahdollisesti on seudullisesti merkittävä, ei vaikuta asiaan. Näin ollen ympäristöluvan myöntämiselle ei ole kaavoituskSELLISTA estettä.

Toimintarata

Hakemuksen mukaan vuosittainen ammustamäärä toimintaradalla on 160 000 laukausta. Toimintaradan suunniteltu sijoituspaikka on hiekkakuoppa, jonka pohja on noin 30 cm pohjaveden pinnan alapuolella. Luvan hakija on esittänyt, että hiekkakuopan pohjaa nostettaisiin noin metrin päälle. Pohjaveden pinta olisi siten noin 70 cm toiminta-ampumaradan pohjan alapuolella. Näissä olosuhteista on varmistettava, että maahan iskeneistä luodeista ei pääse liukenemaan raskasmetalleja pohjaveteen. Hakija on esittänyt, että pohjaveden pilaantuminen estetään keräämällä luodit talteen luotiloukkujen avulla. Hakija on kuitenkin myös esittänyt, että toimintaradan luonteen vuoksi luotiloukut eivät välttämättä ole paras ratkaisu ja on esittänyt vaihtoehtona hiekkaloukkuja, joiden rakenteesta ei ole esitetty tarkempaa tietoa. Katselmuksessa hakija ilmoitti suunnittelun lähtökohtana olevan luotien keräily merikontteja käyttäen.

Ampumaratayhdistyksen valituksen mukaan toimintaradalla on tarkoitus ampua palveluspistooleilla tai -revolvereilla. Melumallissa on käytetty 9 mm sotilaspistoolia, jonka lähtömelutasoksi on ilmoitettu 128 dB. Katselmuksen aikaisissa ammunnoissa käytettiin toimintaradan osalta 9x19 mm pistoolia.

Hallinto-oikeuden kuulohavaintojen perusteella pistoolin ääni kuului selkeästi kohteessa Lahnuksentie 42. Kohteessa Timpankuja pistoolin ääni kuului vaimeasti ja kohteessa Lepsämänjoentie 15 ei lainkaan. Kohteessa Kiialankuja 12 pistoolin ääni kuului selkeästi, lisäksi ääni kaikui. Kohteessa Hirvikalliontie 76 pistoolin ääni kuului myös selkeästi ja kaikui. Katselmuksella tehtyjen melumittausten mukaan pistoolilaukausten keskiarvo $L_{A\text{Imax}}$ oli 54–55 dB, korkein mitattu $L_{A\text{Imax}}$ oli 61 dB. Mittausten epävarmuus oli 6–10 dB. Toimintaradan alue on tällä hetkellä metsittynyt.

Hakemukseen liitetyn mittausraportin mukaan toimintarata voi aiheuttaa eräissä mitatuissa kohteissa ohjearvon ylittävän maksimimelutason ilman riittävää melusuojausta. Melumittaukset tehtiin 9 mm pistoolilla, 7.62x39 kiväärillä ja .223 kiväärillä. Melumallin mukaan radan ympärille tarvitaan meluvallin korotusta noin 300 metrin matkalle.

Toimintaradalle suunniteltu toiminta on laajamittaista suuren vuosittaisen laukausmäärän ja ympärivuotisen toimintansa takia. Hallinto-oikeus toteaa, että hakemuksessa olevat ja katselmuksella saadut tiedot toimintaradalla käytettävistä aseista, luotien keräilyn järjestämisestä ja ampumatoiminnan järjestämisestä rata-alueella ovat puutteelliset ja osittain ristiriitaiset. Tästä syystä ei ole arvioitavissa, onko toiminta siten järjestettävissä, ettei siitä aiheudu kohtuutonta melurasitusta ympäristössä yhdessä alueella harjoitettavan muun ampumatoiminnan kanssa. Myöskään toiminnan järjestämisestä siten, ettei siitä aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa ei ole varmuutta.

Ampumaratayhdistyksen valitus on siten tältä osin hylättävä.

Haulikkorata

Aluehallintoviraston päätöksessä haulikkoradan toiminnan sallittavuus 30.9.2016 jälkeen on määrätty riippuvaiseksi siitä, pystyykö luvan haltija osoittamaan luotettavin meluselvityksin, että haulikkoammunta ei ylitä lupamääräyksen 18 mukaisia meluraja-arvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa eikä lähimmän asuinkiinteistön (49-429-1-64) piha-alueella. Lupamääräyksen 18 meluraja-arvot ovat yhtenevät valtioneuvoston päätöksen 53/1997 ohjearvojen kanssa.

Ampumaratayhdistyksen lupaehtoa 2 koskevan vaatimuksen johdosta hallinto-oikeus toteaa, että lähin asuinkiinteistö Lahnuksentie 42 on rakentamalla otettu asuinkäyttöön lainvoimaisen suunnittelutarveratkaisun ja rakennusluvan nojalla, eikä korkein hallinto-oikeus ole 27.11.2015 antamallaan päätöksellä näitä lainvoimaisia lupia purkanut. Näin ollen meluvaikutuksia on tarkasteltava myös tuon kiinteistön osalta.

Meluhaitan sallittavuutta arvioitaessa on otettava huomioon naapurisuhtelain kohtuuttoman rasituksen käsite, jota oikeuskäytännössä on arvioitu muun muassa ampumaratamelua koskevan valtioneuvoston päätöksen mukaisten ohjearvojen kautta. Ohjearvot ovat kuitenkin vain ohjeellisia ja mainitun päätöksen 3 §:n mukaan niitä sovellettaessa on otettava huomioon ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampuma-ajat, laukausmäärät ja ampumalajit sekä melulle alttiina olevan alueen todellinen tai suunniteltu käyttö ja merkitys.

Ympäristöluvan mukainen laukaismäärä on 60 000 laukausta vuodessa, ampumaratayhdistys on vaatinut määrän korottamista 80 000 laukaukseen vuodessa. Asiassa on suoritettu useita melumittauksia hakemuksen ja valitusten vireilläolon aikana niin ampumayhdistyksen kuin omakotiyhdistyksen toimeksiannosta. Tuloksissa on eroavaisuuksia monista ulkoisista tekijöistä johtuen, mutta yhteisenä piirteenä on todettavissa, että haulikkoradan itäpuolen mittauspisteissä Lahnuksentie 42, Timpankuja ja Julmakalliontie 49 on toistuvasti todettu ohjearvojen ylityksiä. Hallinto-oikeuden katselmuksessa tehtyjen kuulohavaintojen perusteella oli todettavissa, että haulikkoammunta (trap) oli muita ammuntaalajeja äänekäämpää ja aiheutti pidempikestoisen kajahduksen, mikä koettiin muita lajeja häiritsevämpänä. Tämä oli havaittavissa myös pohjoispuolen käyntikohteissa Kiialankuja 12 ja Hirvikalliontie 76, vaikka mitatut äänitasot jäivät ohjearvojen alapuolelle.

Kun melun häiritsevyyttä on arvioitava muidenkin tekijöiden kuin pelkästään ohjearvojen rajoissa pysymisen kannalta ja kun toisaalta luotettavien ja yksiselitteisten mittaustulosten tuottaminenkin on haasteellista, hallinto-oikeus katsoo, että haulikkoammunnan sallittavuutta näissä olosuhteissa ei voida asettaa riippuvaiseksi lupamääräyksen 2 tarkoittamalla tavalla luvan haltijan myöhemmin esittämistä meluselvityksistä.

Hallinto-oikeus toteaa, että haulikkoradalle on myönnetty lupa Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksellä 27.12.2004 numero YS 1558 ja nyt käsillä olevassa asiassa on kyse myönnetyn luvan tarkistamisesta. Lähtökohtaisesti luvan tarkistamisen yhteydessä aikaisemmin luvan saanutta toimintaa ei lopeteta. Tässä tapauksessa on kuitenkin huomioitava, että tilanne on vuoden 2004 jälkeen muuttunut, koska asutusta on tullut lähemmäs ja ampumaradan toiminta on laajentunut muun muassa uudella kivääriradalla. Näin ollen eri toimintojen yhteisvaikutukset ovat haitallisempia kuin aikaisemmin. Asiassa saadun selvityksen perusteella haulikkoammunta aiheuttaa selvästi enemmän melua kuin muut alueen toiminnat ja haulikkoammunnan aiheuttamat melupiikit ovat toistuvasti ylittäneet luvan mukaiset raja-arvot. Vaikka raja-arvot eivät aina ylittyisi, voidaan haulikkoammunnasta aiheutuva melu sen luonteesta johtuen kuitenkin kokea erityisen häiritsevänä.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, että haulikkoammunta yhdessä alueen muun toiminnan kanssa aiheuttaa kohtuutonta melurasi- tusta lähiasutukselle.

Ampumaratayhdistys esitti katselmuksen yhteydessä toimenpiteinä haulikkoammunnan meluhaitan vähentämiseksi skeet-ammunnasta luopumista sekä trap-ampumapaikkojen kattamista ja vuoraamista. Melumittausten (Haulikkoradan meluntorjuntakokeet 30.5.2016) mukaan

ampumapaikan meluntorjuntarakenteen vaimentava vaikutus oli 3 dB, suurimmillaankin sivusuunnassa 4 dB, mutta ampumasuunnassa etuviisioon vain 1–2 dB. Hallinto-oikeus toteaa, että ampumaratayhdistyksen katselmustilaisuudessa esittämät toimenpiteet eivät ole ennalta arvioiden riittävät haulikkoradan meluhaitan hallitsemiseksi.

Haulikkoammunnan seurauksena lyijyhauleja on pudonnut suhteellisen laajalle alueelle. Haulikkoradan toiminnan päättyminen ei poista tätä ongelmaa. Tämän vuoksi on varmistuttava siitä, että lyijyä ei pääse liukenemaan maaperään eikä pintavesiin tavalla, joka johtaa ympäristön pilaantumiseen. Tämä puolestaan edellyttää suotovesien ja pintavesien hallittua poisjohtamista. Tämän vuoksi lupamääräykset 14 ja 15 pysytetään haulikkoradankin osalta ennallaan.

Hirvirata ja uusi kiväärirata

Katselmuksessa todettiin, että hirviradan melupäästöjä oli pyritty vähentämään korottamalla pohjoispuolen meluvallia korkeuteen +60 m ja siten, että ampuminen tapahtuu hirsirakenteisesta, akustisin levyin vuorattusta ampumakopista. Uudelle kivääriradalle oli tehty ampumasuoja metallisesta alikulkutunnelista, joka oli katettu maamassoilla ja jonka sisäseinät oli vuorattu eristävin levyin. Ampuminen tapahtuu kahden pienen ampuma-aukon kautta.

Meluselvitysten ja kuulohavaintojen perusteella hirviradan ja uuden kivääriradan aiheuttamat melutasot eivät ole häiritsevyydeltään yhtä merkittäviä kuin haulikkoradan aiheuttamat melutasot ja ne ovat hallinto-oikeuden arvion mukaan hallittavissa riittävin meluntorjuntatoimenpitein. Katselmuksessa tehtyjen kuulohavaintojen perusteella kiväärilaukausten ääni kuuluu sinänsä selvästi erityisesti ampumasuunnassa noin 600 metrin ja noin 1 300 metrin etäisyydellä sijaitsevista kohteista Hirvikalliontie 76 ja Kiialankuja 12, mutta ääntä ei kuitenkaan voida pitää näillä etäisyyksillä niin häiritsevänä, että siitä voisi katsoa aiheutuvan kohtuutonta rasisitusta.

Kivääriradalle oli rakennettu luotien talteenottojärjestelmä siten, että laukaukset ammutaan kohti pitkästä suunnasta olevaa, päästä avattua merikonttia. Luodit jäävät kontin täyteenä olevaan kumigranulaattirouheeseen, josta ne voidaan erotella pois. Hirviradan taustavallin pinnoittamisesta ja maaperästä eristämisestä on annettu määräys lupamääräyksessä 13. Esitetyt ja lupamääräyksissä edellytetyt toimenpiteet luotien talteenottamiseksi ja luodeista maaperään aiheutuvien päästöjen minimoimiseksi ovat riittävät.

Edellä oleva huomioon ottaen ja kun samaan aikaan haulikkoammuntamelu lakkaa, hallinto-oikeus katsoo, että vuosittaisia laukausmääriä on mahdollista korottaa ampumaratayhdistyksen vaatimalla tavalla. Hallinto-oikeus katsoo lisäksi, että hirviradan ja kivääriradan toiminta-aikoja on ampumaratayhdistyksen vaatimuksen mukaisesti mahdollista laajentaa siten, että ammuntaa saa harjoittaa 1.4.–30.6. ja 1.8.–31.10.

Koska ammuttamelu on luonteeltaan häiritsevää silloinkin, kun melutason raja-arvot ja kohtuuttoman rasituksen kynnys eivät ylity, on ympäröivään asutukseen kohdistuvan rasituksen hallitsemiseksi tärkeää, että hirvi- ja kivääriradoilla ei harjoiteta ammuntaa viikonloppuisin muutoin kuin luvassa jo sallittujen metsästyslakiin liittyvien amuntojen yhteydessä. Tämän vuoksi hirvi- ja kivääriratojen viikoittaisten toiminta-aikojen laajentaminen siten, että ammunta olisi muutoinkin sallittu lauantaisin, ei ole perusteltua. Samasta syystä hallinto-oikeus pitää lisäksi perusteltuna, että ammunta näillä radoilla päättyy perjantaisin kello 18. Estettä ei kuitenkaan ole sille, että hirvi- ja kivääriradalla ammutaan kello 20:een saakka maanantaista torstaihin.

Pienikaliiperisten aseiden rata sekä pienoiskivääri- ja pienoispistoolirata

Esitetyn selvityksen perusteella pienikaliiperisten aseiden rata sekä pienoiskivääri- ja pienoispistoolirata aiheuttavat selvästi vähemmän melua kuin muut Lahnuksen ampumarata-alueen toiminnat.

Katselmuksessa todettiin, että radalla oli toteutettu luotien talteenotto käyttäen hyväksi merikonteja, jotka pitkän sivun kylkeen tehdyt luukut avattuina toimivat ampumataustana (maalitaulut sisällä konteissa) ja luotien keräilyrakenteena. Luodit iskeytyvät pehmustettuun takaseinään ja lakaistaan pois lattialta. Näillä järjestelyillä voidaan riittävästi torjua maaperän pilaantumisvaaraa.

Radoille on siten voitu myöntää ympäristölupa.

Pienikaliiperisten aseiden radan sekä pienoiskivääri- ja pienoispistooliradan toiminta-aikojen laajentamiselle ei ole esitetty erityistä perustetta. Lupamääräyksiä ei siten ole syytä muuttaa tältä osin.

Puuston säilyttäminen

Ampumarata-alueen puuston säilyttäminen on tarpeen meluhaitan vähentämiseksi, joten lupamääräys 8 on sinänsä perusteltu. Määräyksen sanamuoto on kuitenkin liian tiukka ja estää esimerkiksi pintaveden hallintarakenteiden rakentamiseksi tarpeellisen puuston poiston. Hallinto-oikeus on siksi muuttanut lupamääräystä 8 päätöksestä ilmenevällä tavalla.

Melu- ja suojavallit

Lupamääräyksessä 10 tarkoitettu meluvallien enimmäistilavuus vastaa hakemuksen täydennyksessä 30.5.2013 esitettyä tilavuutta vähennettynä hylätyn toimintaradan meluvallien tilavuudella. Täydennyksessä on kuitenkin arvioitu, että meluvallit olisi mahdollista rakentaa kaltevuudella 1:2 tai jopa 1:1,5, mikä on rakennusteknisesti vaikeaa, kuten ampumaratayhdistyksen valituksessakin on esitetty. Hakemuksen täydennyksessä esitetty vallien enimmäistilavuus on siten alimitoitettu. Liian tiukka enimmäistilavuus tarkoittaa myös sitä, että tulevaisuudessa mahdollisesti tarvittavien lisävallien rakentaminen edellyttäisi luvan muuttamista, mikä ei ole tarkoituksenmukaista.

Katselmuksessa saatujen tietojen perusteella meluvallit täyttävät jo lupamääräyksen 10 mukaiset vaatimukset käytössä olevien ratojen osalta. Estettä ei ole sille, että ampumaratayhdistys rakentaa korkeammat tai laajemmat meluvallit jos niillä on merkitystä meluhaitan vähentämiseksi. Lupamääräys 10 ei myöskään estä ampumaratayhdistystä rakentamasta suojavalleja.

Melumittaukset

Ampumaratamelun mittaamisesta annetun ohjeen (Ympäristöopas 61/1999) mukaan enimmäistaso mitataan usean vähintään viiden laukauksen keskiarvona. Oppaassa on viitattu ympäristömelun mittaamisesta annettuun ohjeeseen (Ympäristöministeriön Ohje I 1995), jossa todetaan, että melun enimmäistaso suositellaan määriteltäväksi useammalta mittausajalta luettujen enimmäistasojen keskiarvona tai pysyvyystasona. Ohjeen mukaan tiedot mittaustulosten epävarmuudesta ja tilastollisesta luotettavuudesta tulee sisältyä mittauseräraporttiin. Ottaen huomioon mitä edellä mainituissa oppaissa on todettu ampumaratamelun tai enimmäismelutason mittaamisesta, ja että viime kädessä mittaustulosten arviointi on valvontaviranomaisen tehtävä, ei lupamääräystä 18 ole tarpeen muuttaa. Ottaen muutoinkin huomioon, mitä lupamääräyksissä 18 ja 24 on määrätty melumittausten toteuttamistavasta, paikasta ja mittauskerroista, on luvassa annettu riittävät määräykset melumittausten suorittamisesta.

Edellä esitetyn perusteella valitukset on hylättävä siltä osin, kun niissä on vaadittu lupamääräysten 18 ja 24 muuttamista.

Laskeutusaltaiden tyhjentäminen

Lupamääräyksen 23 mukaan laskeutusaltaat on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa. Ampumaratayhdistys on vaatinut, että altaat on tyhjennettävä tarpeen mukaan.

Altaiden säännönmukainen tyhjentäminen on tarpeen riittävän allastilavuuden varmistamiseksi. Tämä vaatimus on siksi hylättävä.

Vakuudet

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 69 §:ssä tarkoitettu vakuusmenettely soveltuu vain vesistön pilaantumisesta johtuvan haitan perusteella määrättäviin korvauksiin. Tällaisesta tilanteesta ei ole nyt kyse, koska kaivot eivät ole lain tarkoittamia vesistöjä, eikä asiassa ole ilmennyt syytä epäillä ampumaradan toiminnan aiheuttavan muutakaan vesistön pilaantumista. Katriina Heinämäen ja hänen asiakumppaniensa esittämä vaatimus ympäristönsuojelulain (86/2000) 69 §:n mukaisen vakuuden asettamisvelvollisuudesta on siksi lakiin perustumattomana hylättävä.

Täytöntöönpanomääräyksen yhteydessä määrätty 2 500 euron vakuus on riittävä, kun kysymys on jo aiemmin annetun ympäristöluvan nojalla toiminnassa olevan radan toiminnan muutoksista. Heinämäen ja hänen asiakumppaniensa vakuuden korottamista koskeva vaatimus on hylättävä.

Luvan tarkistaminen

Ympäristöluvan lupamääräysten säännönmukainen tarkistamismenettely on poistettu lainsäädännöstä 1.5.2015 voimaan tulleella ympäristönsuojelulain (527/2014) muutoksella (423/2015). Mainitun muutoslain (423/2015) voimaantulosäännöksen mukaan ennen lain voimaantuloa annetussa ympäristölupapäätöksessä määrätty lupamääräysten tarkistamista koskeva velvoite raukeaa.

Tässä asiassa on kysymys vanhan ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla myönnetyn toistaiseksi voimassa olevan luvan lupamääräysten tarkistamisesta. Aluehallintovirasto on määrännyt luvan saajan viimeistään 31.8.2018 tekemään hakemuksen lupamääräysten tarkistamiseksi. Uuden ympäristönsuojelulain muutoksen johdosta tämä lupamääräysten tarkistamista koskeva velvoite raukeaa.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

1. *Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry* on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan siltä osin kuin hirvi- ja kivääriradan toiminta-aikoja on laajennettu. Haulikkoradan käyttö tulee kieltää välittömästi, jotta paikallisten asukkaiden ei tarvitse kärsiä haulikkoradan meluhaitasta prosessin vielä kestäessä. Lisäksi luvan saaja tulee määrätä valvomaan ja pitämään kirjaa lupamääräyksen 5 mukaisista kohdistusammunnoista, jotta asiaton toiminta voitaisiin välttää ja tarvittaessa identifioida.

2. *Espoon Ampumaratayhdistys ry* on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan siltä osin kuin yhdistyksen valitus on hylätty ja toiminta-ampumaradalle myönnetään hakemuksen mukainen lupa. Lisäksi lupamääräyksiä 1, 2, 3, 4, 5 ja 10 tulee muuttaa jäljempänä esitettävällä tavoin.

Lupamääräys 1 on muutettava kuulumaan seuraavasti: "Ampumaradalla on seuraavat olemassa olevat radat: hirvirata (ampumaetäisyydet 75 m ja 100 m), *kiväärirata (ampumaetäisyys 100 m)*, *haulikkorata (trap)* ja pienikaliiperisten aseiden monikäyttö- ja ampumahiihtostadion (enintään .22 kaliiperin aseet).

Olemassa olevan pienikaliiperisten aseiden radan pääampumasuunta voidaan muuttaa *koilliseen*."

Lupamääräys 2 on muutettava kuulumaan seuraavasti: "Olemassa olevilla hirviradalla, *kivääriradalla*, *haulikkoradalla (trap)* ja pienikaliiperisten aseiden radalla ammuttaa voidaan jatkaa toistaiseksi. *Haulikkoradan toimintaa voidaan kuitenkin jatkaa xx.yy.zzzz jälkeen vain, jos luvan haltija on luotettavin valvontaviranomaiselle toimitetuin meluselvityksin osoittanut, että trap-ammunta ei ylitä jäljempänä annetun määräyksen 18 mukaisia meluraja-arvoja lupakohdassa 24 määritetyissä melumittauspisteissä*."

Lupamääräys 3 on muutettava kuulumaan seuraavasti: "Ampumaradalla saa ampua lisäksi *seuraavalla päätöksen liitteeseen 1 merkityllä uudella perustettavalla radalla*: Pienoiskivääri- ja pienoispistoolirata (enintään .22 kaliiperin aseet)."

Lupamääräys 4 on muutettava kuulumaan seuraavasti: "Haulikkoradalla saa ampua enintään nykyinen laukausmäärä, noin 60 000 laukausta vuodessa. Käytettävien haulipatruunojen paino ei saa ylittää 24 g.

Hirviradalla ja 100 metrin kivääriradalla saa ampua kummallakin enintään noin 40 000 laukausta vuodessa.

Ammuttujen laukausten määristä radoittain on pidettävä kirjaa ja ne on raportoitava jäljempänä annetun määräyksen 30 mukaisesti."

Lupamääräys 5 on muutettava kuulumaan seuraavasti: "Olemassa olevalla pienikaliiperisten aseiden radalla ja perustettavalla uudella pienoiskivääri- ja pienoispistooliradalla yleinen toiminta-aika on *ma-su klo 7–20 ympäri vuoden*.

Haulikkoradan osalta on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Radan yleinen aukioloaika on vuosittain 1.5.–30.9. pois lukien heinäkuu. Päivittäinen toiminta-aika haulikkoradalla on ma-pe klo 14–20 pois lukien yleiset juhlapäivät.

Muutoin ampumatoiminnassa (hirvirata ja 100 m kiväärirata) on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Ratojen yleinen aukioloaika on vuosittain 1.4.–31.10. pois lukien heinäkuu.

Päivittäinen toiminta-aika hirviradalla ja uudella kivääriradalla on ma-to klo 14–20 ja pe klo 14–18 pois lukien yleiset juhlapäivät.

Elo-, syys- ja lokakuun lauantapäivinä hirviradalla ja kivääriradalla saa lisäksi järjestää metsästyslain (615/1993) tarkoittamia ammuntakokeita ja kilpailuja klo 10–16. Muutoin radan käyttö lauantaisin on kielletty. Kohdistusammunnat saa tehdä hirviradalla ja 100 metrin kivääriradalla 1.11.–31.3. keskiviikkoisin ja torstaisin klo 14–18 pois lukien yleiset juhlapäivät.

Ratojen toiminta-ajat eivät koske etukäteen valvontaviranomaisen kanssa erikseen sovittuja melumittauksia.

Ampumatoiminta on kokonaan kielletty kaikilla radoilla yleisinä juhlapäivinä."

Lupamääräys 10 on muutettava kuulumaan seuraavasti: "Hakemuksessa esitetyt meluntorjuntarakenteet ja tämän päätöksen liitteen 1 mukaiset meluvallit voidaan toteuttaa hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Meluvallit on toteutettava pilaantumattomista maa-aineksista ja maa-ainekset on sijoitettava ja meluvallin valumavedet on johdettava siten, että ne eivät sekoitu alueella olevan haitta-ainepitoisen maa-aineksen kanssa. Maa-aineskuljetukset meluvalleihin on tehtävä maanantaista perjantaihin klo 7–21 välisenä aikana pois lukien yleiset juhlapäivät. *Maanajoa voidaan perustellusta syystä tilapäisesti suorittaa myös muina aikoina. Näistä tilanteista ilmoitetaan Uudenmaan ELY-keskukselle etukäteen.*

Alueen läpiajo on sallittua ympäri vuorokauden.

Rakenteiden ja vallien kuntoa on tarkkailtava jäljempänä annetun määräyksen 23 mukaisesti ja niistä on raportoitava jäljempänä annetun määräyksen 30 mukaisesti.

(Kappale poistettu.)

Meluvalleihin on rakennettava tukirakenteita, joilla estetään ja torjutaan haittoja ja vaaratilanteita kuten sortumia, puutteellista vakavuutta ja veden lammikoitumista alueelle.

Tämän määräyksen mukaiset toimenpiteet on tehtävä ja karttaesitys alueen sen hetkisistä meluvalleista, niiden sijainnista ja korkeudesta sekä meluvallien luiskakaltevuudet ja vallien vakavuuslaskelmat on toimitettava tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 31.12.2016 mennessä. *Melu- ja suojavallien rakentamista voidaan jatkaa 31.12.2016 jälkeen.*"

Luvanhakija on perustellut vaatimuksiaan muun ohella seuraavasti:

Radalla on viimeisen luvantarkistuskierroksen aikana eli vuodesta 2012 alkaen toteutettu mittavat investoinnit melu- ja turvavalleihin ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) mukaisesti, maailmankin mittakaavassa uniikkeihin pilotti-ratarakenteisiin sekä toteutettu runsaasti melumittauksia. Alueen ympäristönsuojelun taso on merkittävästi parantunut aiempaan verrattuna. Lupamääräyksissä on esitetty luvanhakijan kannalta

liian tiukkoja tai tahattoman epätarkoituksenmukaisia ehtoja. Tehtyjen parannusten ja suunnitelmien valossa ampumaradan toiminta ympäristölupahakemuksen mukaisessa muodossa täyttää ympäristönsuojelulain 42 §:n mukaiset luvanmyöntämisen edellytykset. Toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa eikä kohtuutonta rasitusta naapurustolle.

Lupamääräys 1 ja haulikkorata: Uusi 100 metrin kiväärirata on otettu käyttöön 1.6.2016. Perusteena on Etelä-Suomen aluehallintoviraston 9.6.2014 myöntämä aloittamislupa sekä Poliisihallituksen 11.1.2016 myöntämä ampumaratalupa. Ampumasuunta on käännetty monikäyttö- ja ampumahiihtostadionilla (enintään .22 kaliiperin aseet) yllä mainittuihin lupiin perustuen.

Haulikkoradan osalta voidaan nykyisten melutasojen alentamiseksi eniten melua tuottavasta skeet-ammunnasta luopua, jolloin jatkossa haulikkoradalla ammuttaisiin vain trap-ammuntaa, jolla on skeet-ammuntaa merkittävästi pienemmät melutasot. Kaikki jäljelle jäävät trap-ampumapaikat katettaisiin tehokkailla melunsuojusrakenteilla. Yhtenäinen katosrakenne on mahdollista skeet-ammunnan poistuessa lajien erityyppisestä suoritustavasta johtuen. Ampumasuuntaa käännettäisiin hieman etuvasemmalle koilliseen, jotta melua voidaan vähentää häiriintyvälle lähikiinteistöille.

Edellä mainittujen toimenpiteiden toteuttamiselle tulisi myöntää lisää-kaa minimissään yksi vuosi korkeimman hallinto-oikeuden tulevan päätöksen antamisesta. Toimenpiteiden toteuttaminen vaatisi yhdistyksen kantokyky huomioiden merkittäviä lisäinvestointeja, joita ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa, jos radan jatko on aiempien lupapäätösten valossa epävarma.

Aiempien melumittausten perusteella tiedetään varmuudella, että skeet-ammunnan pois jättäminen pienentää melutasoja nykyisestä. Jos haulikkoradalle jäisi jatkossa pelkkä trap-ammunta, voidaan ampujille rakentaa yksi yhtenäinen, takaosasta suljettu, massiivinen ampumakatos, joka on vuorattu akustiikkamateriaaleilla. Tämän lisäksi melumittausten perusteella tiedetään, että haulikon piipunsuun suuntautumisella laukausta ammuttaessa suhteessa mittauspisteeseen on merkittävä vaikutus. Tämä tarkoittaa sitä, että haulikkoradan ampumasuuntaa hivenen kääntämällä siten, että aiemmin mainitut kiinteistöt jäävät enemmän sivusektoriin, saadaan kyseisten kiinteistöjen melutasoja alennettua alle enimmäisrajan. Melumittaustuloksista voidaan jo tällä hetkellä nähdä, että tarkastelemalla vain trap-ammuntaa ja ottamalla huomioon yksittäisen ampujan katoksen tuoma melunvaimennus ollaan eniten melusta kärsivien kiinteistöjen osalta hyvin lähellä lupaehtojen asettamaa rajaa ja muiden osalta selvästi sen alle.

Nykyisen pienikaliiperisten radan tarkoitus on mahdollistaa kaikkien erityyppisten .22-lajien harjoittelu ja kilpailutoiminta. Tämän takia ei ole tarkoituksenmukaista ottaa ympäristölupamääräyksissä kantaa ampu-maetaisyyksiin, koska rata on toteutettu tarkoituksella siten, että erilaisia ammuntoja voidaan avoimella kentällä ampua tarpeen mukaan eri etäisyyksiltä. Yleisestikin tämän tyyppiset määräykset tulee käsitellä ampumarataluvan yhteydessä.

Lupamääräys 2: Haulikkorataa koskevalla lupamääräyksen 2 toisella virkkeellä varmistetaan, että rata tulevien muutosten jälkeen alittaa 65 dB:n enimmäisrajan. Korkein hallinto-oikeus asettaisi määräajan valitusasian ratkaisun yhteydessä niin, että aikaa jäisi riittävästi sekä melun- torjuntaratkaisujen toteutukseen että niiden jälkeisten melumittausten järjestämiseen.

Lupamääräys 3: Lupamääräystä muutettaisiin, koska uusi 100 metrin kiväärirata on jo otettu käyttöön 1.6.2016 alkaen.

Lupamääräys 4: Jatkossa muutetulla haulikkoradalla (trap) olisi mahdollista ampua nykyinen laukausmäärä noin 60 000 laukausta vuodessa.

Lupamääräys 5: Pienikaliiperisten ratojen ammuntamelu ei käytännössä edes kuulu lähiasutukseen saakka. Viikonloput ja kesäaika (erityisesti heinäkuu) ovat merkittävintä ulkoratojen vakiintunutta käyttöaika- ympäri Suomen. Myös aikaiset aamuajankohdat ovat tärkeitä osalle harrastajista, jotka haluavat käydä tekemässä harjoitteen esimerkiksi ennen töihin menoa. Erinomaiset harjoitteluolosuhteet jäävät nykyisillä rataa koskevalla aukiolomääräyksillä hyödyntämättä.

Lakisääteisten ampumakokeiden suoritusmahdollisuudet suhteessa metsästäjien suureen lukumäärään metropolialueella ovat erittäin huonot. Ampumakokeiden suorituspaikkoja ja -ajankohtia on vähän, ja ratojen saavutettavuus on yleisesti heikko. Näistä syistä hirviradan ja 100 metrin kivääriradan lauontain käyttöaika tulisi laajentaa lokakuulle sekä varsinaista ampumisaikaa pidentää kahdella tunnilla. Lakisääteinen ampumakoe sisältää vain neljä laukausta per koeampuja, jolloin ampumakoe- päivän varsinainen laukausmäärä ei ole merkittävä, mutta kokeiden suuren osanottajamäärän takia suoritus-aikaa tarvitaan lisää.

Kohdistusammuntojen ajan pidentäminen yhdellä tunnilla ei aiheuta ympäristölle mitään lisähäiriötä, mutta helpottaisi työssäkäyviä harrastajia. Kohdistukset on 1.10.2016 lukien siirretty uudelle 100 metrin kivääriradalle, jonka melunvaimennus ja turvallisuus ovat huippuluokkaa. Radalla on lisäksi hyvä valaistus, joka mahdollistaa ampumisen myös pimeään aikaan talvella. Kello 20 tai 21 arki-iltaisina on varsin tyyppinen aukioloajan päätös ympäri Suomen sellaisillakin ampumaradoilla, jotka sijaitsevat lähellä asutusta.

Lupamääräys 10: Normaalisti kellonaikaväli 7–21 on täysin riittävä maa-aineskuljetuksille. Tilapäisesti on ilmennyt tarvetta ajaa myös öisin, joka on käytännössä poikkeuksetta liittynyt tunnelien räjäytystöihin ja niistä louhitun materiaalin poiskuljettamiseen kyseisten työmaiden omien ympäristölupamääräysten takia yöaikana. Tilapäisistä tarpeista voitaisiin ilmoittaa etukäteen Uudenmaan ELY-keskukselle.

Ampumarata-alueen naapurikiinteistölle on suunniteltu tulevaa bioterminaalialueita ja muuta kuljetuksia vaativaa liiketoimintaa. Ampumarata-alueeseen sinänsä liittymätön läpiajoliikenne tulisi mahdollistaa selkeällä lupamääräyksellä.

Meluvalleilla on meluntorjunnan lisäksi myös olennainen turvallisuusfunktio. Erityisesti rata-alueen ulommaisilla reunoilla vallit vaimentavat yleisesti koko alueen melua ja osoittavat selkeästi myös ulkopuolelta tulijoille vaara-alueen rajat ja itse ampumaratojen sijainnin. Vallit lisäävät merkittävästi rakenteellista turvallisuutta, koska mahdollinen normaaleilla kulmilla ammuttu harhalaukaus suurella todennäköisyydellä osuu ja pysähtyy vallirakenteeseen eikä lennä hallitsemattomasti lähiympäristöön. Ampumarata-alueelle on melu- ja turvavalleja varten tuotu puhtaita maa-aineseriä 30.6.2016 mennessä yhteensä 311 316 kuutiota (rtr), joten aivan pienestä potentiaalisesta tulkintaepäselvyydestä ei ole kyse. Vallien toteuttaminen on myös rakennetekninen asia, joka olisi nykykäytännön mukaisesti ensisijaisesti rakennusvalvonnan eikä ympäristölupaviranomaisen toimivallassa.

Lupamääräys tulee kirjoittaa niin selkeästi, ettei synny epäselvyyttä siitä, etteikö maanrakentamista voitaisi jatkaa myös 31.12.2016 jälkeen. Vallien korottamisella on jatkossa aikaansaataavissa vielä merkittävää äänitasojen alentumista, joka koituu suoraan lähiasukkaiden hyödyksi.

Toiminta-ampumaradan luvan myöntäminen: Luvan myöntämättä jättämisestä on perusteltu lähinnä maaperän ja pohjaveden pilaantumisriskillä sekä meluvaikutuksilla. Rata-alue ei edes ole pohjavesialuetta. Suunnitellun rata-alueen metsittyneellä pohjalla on sadevesilammikko, koska kuopan pohjalle ei ole aikoinaan hiekan ottamisen päätyttyä tehty sadevesien poisto-ojaa, joka purkaisi vedet viereiseen puroon. Ammutut luodit tullaan ottamaan talteen parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) mukaisella tavalla varustettuihin merikontteihin. Tällöin maaperän, pintavesien ja pohjaveden pilaantuminen voidaan täysin estää teknisillä keinoin. Ammutut luodit eivät missään vaiheessa pääse tekemisiin maaperän, sadeveden tai lumen kanssa, koska ne kerätään kuiviin ja maaperästä irti oleviin, alta tuulettuviin kontteihin. Melutason enimmäisrajat alitettava määrä osoitetaan luotettavalla mittaustavalla ennen käyttöönottoa.

Toimintaradalla on suunniteltu ammuttavan vain pistoolikaliipereilla, joista yleisin on melumittauksissakin käytetty 9x19Nato. Toimintaradan suunniteltu pohja olisi suunnilleen korossa +48 ja tulevat, kuopan reunoille rakennettavat melu- ja turvavallit tulisivat olemaan korossa luokkaa +60. Suunniteltu rata on kuin kattilan pohjalla, josta vallien päälle on korkeuseroa 12 metriä tai enemmän. Käytännössä aiheutuva laukausmelu purkautuu ylös taivaalle ja melunvaimennus tulee olemaan erinomaista luokkaa. Radalla ei tulla käyttämään mitään haulikko- tai kiväärikaliiperisia aseita.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut valitusten johdosta lausunnon, jossa se on viitannut ympäristölupapäätöksessä ja hallinto-oikeudelle antamassa lausunnossaan esitettyyn ja todennut, ettei sillä ole asiassa muuta lausuttavaa.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antanut valitusten johdosta lausunnon, jossa se on viitannut asiassa aikaisemmin lausumaansa ja todennut muun ohella seuraavaa:

Espoon ampumaratayhdistyksen Lahnuksen ampumaradan toiminnassa noudatetaan tällä hetkellä Etelä-Suomen aluehallintoviraston 9.6.2014 myöntämää ympäristölupaa, jossa on myönnetty toiminnan aloittamislupa muutoksenhausta huolimatta.

Espoon ampumaratayhdistys ry:n valituksessa on haettu muutosta myös sellaisiin aluehallintoviraston 9.6.2014 myöntämän ympäristöluvan lupamääräysten kohtiin, joihin valittaja ei hakenut muutosta hallinto-oikeudelta ja joihin hallinto-oikeus ei päätöksessään tehnyt muutoksia. Tällaisia ovat ainakin talvikaudella tehtävien kohdistusammuntojen aikarajan pidentäminen tunnilla (määräys 5) ja maa-aineskuljetusten salliminen tarvittaessa myös nykyisten aikarajojen ulkopuolella (määräys 10). Lupamääräyksen 2 osalta ampumaratayhdistys on hakenut korkeimmalta hallinto-oikeudelta lisääaikaa saattaa haulikkoradan melutasot luvan mukaisten raja-arvojen mukaisiksi. Ampumaratayhdistys ei kuitenkaan kyseisen lupamääräyksen osalta valittanut hallinto-oikeuteen aluehallintoviraston ympäristöluvassa asetetusta määräajasta (30.9.2016), vaan ainoastaan lähimmän häiriintyvän kohteen (Lahnuksentie 42) huomioimisesta melun raja-arvojen noudattamisessa.

Haulikkoammunnan aiheuttamia melutasoja on mitattu useaan eri otteeseen radan ympäristössä. Haulikkoradan itäpuolen mittauspisteissä on todettu useasti raja-arvon ylittäviä melutasoja, myös ammuttaessa trap-ammuntaa. Ampumaratayhdistys on valituksessaan korkeimmalle

hallinto-oikeudelle esittänyt, että trap-ammuntaa radalla voisi jatkaa, trap-radalle tehtäisiin melunsuojausrakenteita ja että luvan mukaisten melun raja-arvojen saavuttamiselle myönnettäisiin lisäaikaa. Aluehallintoviraston ympäristöluvassa asetettu määräaika (30.9.2016) melun raja-arvojen saavuttamiselle on ollut luvan myöntämisestä lähtien toiminnanharjoittajan tiedossa eikä tämä ole siitä aikaisemmin valittanut. Näin ollen perusteita määrääjän pidentämiselle tässä vaiheessa ei ole.

Nurmijärven kunta on antanut valitusten johdosta vastineen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Uudenmaan voimassa olevassa maakuntakaavassa, Uudenmaan 1. vaihe-
maakuntakaava, on osoitettu Uudenmaan seudullisesti merkittävät ampumarata-alueet. Tämä merkitsee, ettei muille alueille voida sijoittaa seudullisesti merkittävää ampumarataa. Merkinnällä on osoitettu merkitykseltään maakunnalliset tai maakunnallisiksi kehitettävät ampumaradat.

Kaavaselostuksen Lahnuksen radan korvaavaksi alueeksi vaihemaakuntakaavassa esitetään Kauhalan aluetta Kirkkonummella Ämmässuon alueen länsipuolella. Alue on Kirkkonummen hyväksytyssä yleiskaavassa osoitettu ampumarata-alueeksi, se on Helsingin kaupungin omistuksessa ja sinne on laadittu 1990-luvun alussa alustava suunnitelma ampumaradan rakentamista varten.

Lahnuksen ampumaradan ympäristöluvasta tehtyjä valituksia käsiteltäessä tulee ottaa huomioon, että ampumarata ei voi olla eikä sitä voida kehittää seudullisesti tai maakunnallisesti merkittäväksi ampumaradaksi voimassa olevan maakuntakaavan vastaisesti.

Paula Sams-Nurmentaus on antanut Espoon Ampumaratayhdistys ry:n valituksen, lausuntojen ja Nurmijärven kunnan vastineen johdosta vastineen, jossa hän on muun ohella esittänyt, että Lahnuksen ampumaradalle ei tule myöntää lisätoimintamahdollisuuksia, vaan koko ampumarata tulee siirtää Kirkkonummelle. Maanajo ampumaradalle tulee kieltää välittömästi.

Timo Ojamo, Olli Ojamo, Ritva Ojamo ja Tuuli Ojamo ovat antaneet Espoon Ampumaratayhdistys ry:n valituksen, lausuntojen ja Nurmijärven kunnan vastineen johdosta vastineen, jossa he ovat vaatineet Espoon Ampumaratayhdistys ry:n valituksen hylkäämistä. Yhdistyksen vaatimukset ovat kohtuuttomia lähiseudun asukkaiden ja ympäristön kannalta. Toiminta-ampumarata tulisi aiheuttamaan ammunnan luonteen takia

merkittävää meluhaittaa. Haulikkoammun melutasoa ei ole mahdollista toimenpiteillä saada lain vaatimalle tasolle. Ampumavapaa heinäkuu ja viikonloput ovat tärkeitä ympäröivälle asutukselle. Ampumisaikoja ei tule laajentaa.

Perti Perttulalle ja Irma Perttulalle, Kirsti Kauraselle, Katriina Heinämäelle ja hänen asiakumppaneilleen sekä Sirkka Liisa Mattilalle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen Espoon Ampumaratayhdistys ry:n valituksen, lausuntojen ja Nurmijärven kunnan vastineen johdosta.

Espoon Ampumaratayhdistys ry on antanut Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry:n valituksen, lausuntojen ja Nurmijärven kunnan vastineen johdosta vastineen, jossa se on vaatinut omakotiyhdistyksen valituksen hylkäämistä. Lisäksi vastineessa on todettu muun ohella seuraavaa:

Uudenmaan ELY-keskuksen näkemys noudatettavasta ympäristöluvasta on väärä. Vaasan hallinto-oikeuden valituksenalaista päätöstä noudatetaan kaikilta niiltä osin, joista ei ole valitettu. Muutoin noudatetaan korkeimman hallinto-oikeuden 13.6.2008 antamaa päätöstä. Haulikkoradan osalta noudatetaan korkeimman hallinto-oikeuden vuoden 2008 lupapäätöksen ehtoja kunnes valituksenalainen asia on tullut ratkaistuksi. Nykyiset haulikkoammunnan melutasot ovat lähellä 65 dB:n raja-arvoa, mutta mittausepävarmuus huomioon ottaen eivät ylitä sitä.

Hallintolainkäyttölain 27 §:n mukaan valittaja saa valitusajan päättymisen jälkeen esittää vireillä olevassa asiassa sellaisen uuden vaatimuksen, joka perustuu olosuhteiden muutokseen tai valitusajan päättymisen jälkeen tietoon tulleeseen seikkaan. Esitetyt täsmennykset liittyvät lupamääräyksiin, joihin on haettu muutosta muilta osin, tai suunnittelussa toteutettuihin muutoksiin, jotka on kuvattu jo aiemmin valituksessa hallinto-oikeuteen sekä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Toiminta-aikojen muutokset perustuvat näihin olosuhteiden muutoksiin.

Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry on antanut Espoon Ampumaratayhdistys ry:n valituksen, lausuntojen ja Nurmijärven kunnan vastineen johdosta vastineen, jossa se on vaatinut Espoon Ampumaratayhdistys ry:n valituksen hylkäämistä.

Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry on antanut Espoon Ampumaratayhdistys ry:n vastineen johdosta vastaselityksen. Vastaselityksessä on muun ohella lisäyksenä valituksessa esitettyyn vaadittu, että Espoon Ampumaratayhdistys ry veloitetaan raportoimaan viikoittain verkkosivullaan kaikesta ampumatoiminnasta ampumaradalla.

Espoon Ampumaratayhdistys ry on antanut Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry:n, Paula Sams-Nurmentauksen sekä Timo Ojamon ja hänen asiakumppaneidensa vastineiden johdosta vastaselityksen, jossa se on todennut muun ohella seuraavaa:

Melua tuottava ampumatoiminta haulikko- ja kivääriradoilla on jatkunut vakiintuneella tavalla jo vuosikymmeniä. Meluongelma on syntynyt Espoon kaupungin ja Nurmijärven kunnan tekemistä maankäyttöpäätöksistä, jotka ovat tihentäneet asutusta ampumaradan välittömässä läheisyydessä. Rakennuslupia on haettu ja myönnetty tietoisena ampumaradan meluvaikutuksista.

Espoon Ampumaratayhdistys ry on toimittanut valituksensa täydennyksenä uusia esityksiä ja selvityksiä 9.6.2017, 18.9.2017 ja 20.9.2017.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Korkein hallinto-oikeus ei tutki Espoon Ampumaratayhdistys ry:n lupamääräysten 3, 5 ja 10 muuttamista koskevia vaatimuksia siltä osin kuin ne koskevat lupamääräyksessä 3 mainittua ampumaetäisyyttä, lupamääräyksessä 5 asetettujen pienikaliiperisten aseiden radan ja pienoiskivääri- ja pistooliradan yleisten toiminta-aikojen pidentämistä taikka hirviradalla ja kivääriradalla järjestettävien ammutakokeiden ja kilpailujen sekä kohdistusammuntojen aikarajoituksia, sekä maa-aineskuljetusten suorittamista tilapäisesti myös muina kuin lupamääräyksessä 10 mainituina aikoina ja alueen läpiajon sallimista ympäri vuorokauden.
2. Korkein hallinto-oikeus on muilta osin tutkinut asian. Valitukset hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.
3. Lausuminen Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry:n haulikko-radan käytön kieltämistä koskevasta vaatimuksesta raukeaa.

Perustelut

1. Ympäristönsuojelulain (86/2000) 96 §:n 1 momentin mukaan mainitun lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Espoon Ampumaratayhdistys ry on hakenut muutosta Etelä-Suomen aluehallintoviraston 9.6.2014 tekemään Lahnuksen ampumaradan ympäristölupaa koskevaan päätökseen Vaasan hallinto-oikeudelta. Yhdistys ei ole hallinto-oikeudelle tekemässään valituksessa kuitenkaan vaatinut lupamääräysten 3, 5 ja 10 muuttamista siltä osin kuin kyse on lupamääräyksessä 3 mainitusta ampumaetäisyydestä, lupamääräyksessä 5 asetettujen pienikaliiperisten aseiden radan ja pienoiskivääri- ja pistooliradan yleisten toiminta-aikojen pidentämisestä taikka hirviradalla ja

kivääriradalla järjestettävien ammutakokeiden ja kilpailujen sekä kohdistusammuntojen aikarajoituksista, sekä maa-aineskuljetusten suorittamista tilapäisesti myös muina kuin lupamääräyksessä 10 mainittuina aikoina ja alueen läpiajon sallimista ympäri vuorokauden. Espoon Ampumaratayhdistys ry on sen vuoksi menettänyt näiden vaatimusten osalta oikeutensa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Valitus on näiltä osin jätettävä tutkimatta.

2. Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

3. Asian tultua tällä päätöksellä ratkaistuksi ei Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry:n valituksessa esitetystä haulikkoradan käytön kieltämisestä koskevasta vaatimuksesta ole tarpeen lausua.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Pekka Vihervuori
presidentti

Hannu Ranta
oikeusneuvos

Kari Tornikoski
oikeusneuvos

Jaakko Autio (t)
oikeusneuvos

Maarit Lindroos
oikeusneuvos

Janne Hukkinen
ympäristöasiantuntijaneuvos

Seppo Rekolainen
ympäristöasiantuntijaneuvos

Tuire Taina
Asian esittelijä, esittelijäneuvos

Jakelu

Päätös	Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry, oikeudenkäyntimaksu 500 euroa
Jäljennös	Espoon Ampumaratayhdistys ry, oikeudenkäyntimaksu 500 euroa Vaasan hallinto-oikeus Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen Paula Sams-Nurmentaus Timo Ojamo ym. Pertti Perttula ym. Kirsti Kauranen Katriina Heinämäki ym. Sirkka-Liisa Mattila Suomen ympäristökeskus Ympäristöministeriö